14 Σεπτεμβρίου 2014

Οι «εύζωνοι» του Κρεμλίνου

/ Γενικά Θέματα

Πηγή: Νικολάι Κορολιόφ

Στρατιωτική θητεία στη φρουρά του Κρεμλίνου: Ακίνητο βλέμμα και σθένος στην καρδιά

Δύο στρατιώτες στέκονται ακίνητοι δίπλα στα τείχη του Κρεμλίνου, φυλάσσοντας τιμητικά το Μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη. Τα παιδιά που περνούν απ' τη σκοπιά νομίζουν ότι είναι σαν να βλέπουν ζωντανά τα μολυβένια στρατιωτάκια απ' το παραμύθι του Άντερσεν: «Μαμά, μαμά, είναι ζωντανοί; Ω, ανοιγόκλεισε τα μάτια του! Είναι ζωντανός!», ή «Μαμά! Είναι ρομπότ;». Για την τιμητική τους αποστολή στην καρδιά της χώρας, την Κόκκινη Πλατεία της Μόσχας, αλλά και για τις μικρές απλές στιγμές της καθημερινότητας στην περίμετρο του Κρεμλίνου, μιλούν στη RBTH οι «επίλεκτοι» στρατιώτες – φρουροί του Προεδρικού συντάγματος της Ρωσίας.

Είναι απλά παιδιά που κατάγονται απ' όλη τη χώρα, οι οποίοι επιλέχθηκαν για να υπηρετήσουν τη θητεία τους στο Προεδρικό σύνταγμα (η επίσημη ονομασία της φρουράς του Κρεμλίνου). Τα κριτήρια για την επιλογή των στρατιωτών – φρουρών του Κρεμλίνου είναι πολύ αυστηρά: Κίνητρο, μόρφωση επιπέδου τουλάχιστον απολυτηρίου Μέσης Εκπαίδευσης, λευκό ποινικό μητρώο, φυσιολογική πνευματική κατάσταση και καλή ψυχική υγεία. Εξίσου απαιτητικά είναι και τα κριτήρια που αφορούν στην εξωτερική εμφάνιση των υποψηφίων: Ύψος από 175 έως 190 εκατοστά, χωρίς εμφανή σημάδια, τατουάζ και ουλές. Από αυτούς, επιλέγονται

λίγα άτομα τα οποία εντάσσονται στο λόχο της τιμητικής φρουράς. Είναι αυτοί που βλέπουμε να στέκονται ακίνητοι να φυλάνε σκοπιά δίπλα στα τείχη του Κρεμλίνου.

168 ώρες σκοπιά σε στάση απόλυτης προσοχής

Η ιστορία του Μνημείου

Το Μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη ανεγέρθηκε στο πάρκο «Αλεξάντροβσκι» κοντά στα τείχη του Κρεμλίνου το 1966, προς τιμήν της 25ης επετείου από την ήττα των γερμανικών στρατευμάτων στη Μόσχα. Είναι ένα Μνημείο προς τιμήν όλων των στρατιωτών που έχασαν τη ζωή τους στο Μεγάλο Πατριωτικό Πόλεμο (1941-1945). Ένα άλλο προσωνύμιο που αποδίδεται στο Μνημείο από τους στρατιωτικούς είναι: «Η σκοπιά Νο 1», ή «Η σημαντικότερη σκοπιά της χώρας».

Ο στρατιώτης του 1ου λόχου τιμητικής φρουράς Αλεξάντρ Μακάρτσεφ, στους 9 μήνες που υπηρετεί στο Κρεμλίνο έχει περπατήσει προς τη σκοπιά του με βήμα παρέλασης σηκώνοντας το πόδι του σε ορθή γωνία, 150 φορές! Αυτό σημαίνει, ότι ο Αλεξάντρ πέρασε στεκούμενος σε στάση προσοχής δίπλα στα τείχη του Κρεμλίνου μια ολόκληρη εβδομάδα. Οι κυριότερες «παραβιάσεις» του τελετουργικού πρωτοκόλλου από τους ακούνητους «μολυβένιους στρατιώτες», όπως λέει ο ίδιος ο Αλεξάντρ, είναι όταν ρίχνεις μια γρήγορη ματιά σε μια όμορφη κοπέλα που περνάει δίπλα απ’ τη σκοπιά, ή ένα βλέμμα στους «δικούς» σου. Όταν έρχονται κοντά σου άνθρωποι με την ίδια στολή, τους κοιτάς χωρίς να το θες.

Κατά τη διάρκεια της θητείας του, ο Αλεξάντρ έμαθε να διακρίνει τους ρώσους από τους ξένους τουρίστες: «Τα πρόσωπά μας είναι πιο στρογγυλεμένα και οι ευρωπαίοι έχουν συμμετρικά χαρακτηριστικά, επίπεδα λεπτά χείλη. Οι δικοί μας είναι πιο χαμογελαστοί».

Τι σκέπτεται ο στρατιώτης στη σκοπιά; Ο συνάδελφος του Αλεξάντρ στο λόχο Γιεβγκένι Ρίντιν, μας λέει: «Σκέφτεσαι όλους αυτούς που ήταν εδώ πριν από εσένα και αναρωτιέσαι για τη σημασία, τον υψηλό συμβολισμό του Μνημείου του Άγνωστου Στρατιώτη. Εδώ έχει ταφεί συμβολικά ο άνθρωπος που έδωσε τη ζωή του για όλους εμάς. Είναι δυνατόν να μην αντέξεις την ορθοστασία; Δεν είναι ένα απλό καθήκον σκοπιάς. Είναι τιμητική φρουρά σε ένα μνημείο πανανθρώπινης αξίας, εθνικής σημασίας. Πως μπορεί κανείς να μην εκτελεί το καθήκον του με σεβασμό και υπομονή; Πως μπορεί να μην αντέχει κάποιος να στέκεται προσοχή;»

Φωτογραφία «σέλφι» στην Αιώνια Φλόγα

«Είμαι χαρούμενος όταν έρχονται στο Μνημείο οικογένειες με τα παιδιά τους», λέει ο Αλεξάντρ. «Μερικοί άνθρωποι προσκυνούν, κάμποσοι απ’ αυτούς δακρύζουν και κλαίνε. Παππούδες και γιαγιάδες σταυροκοπιούνται και εναποθέτουν λουλούδια. Ιδιαίτερα ευχάριστη εμπειρία είναι όταν έρχονται κινέζοι τουρίστες, οι οποίοι είναι εξοικειωμένοι με τα έθιμά μας και υποκλίνονται τρεις φορές μπροστά από το Μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη. Υπάρχει και η νεολαία, που έρχεται για να τραβήξει μια «σέλφι» μ’ εμάς. Προσπαθούν να μας πειράξουν, φωνάζοντας: «Ελάτε μαζί μας!». Ο Αλεξάντρ έχει ήδη μάθει να αντιμετωπίζει τέτοιες καταστάσεις: «Σε αυτές τις στιγμές, προσπαθώ να κοιτάζω προς τα πάνω, να αγνοώ το πλήθος. Παρατηρώ με ηρεμία τι συμβαίνει, ακούω τι λένε, αλλά δεν αντιδρώ στις προκλήσεις, παραμένω ατάραχος».

Ο Αλεξάντρ δείχνει τα μαυρισμένα χέρια του και σηκώνει το πουκάμισό του μέχρι τον αγκώνα. Εκεί, το δέρμα είναι λευκό. «Χθες στη Μόσχα είχαμε καύσωνα, 38C υπό σκιά, υπολόγισε και τη θερμότητα που εκπέμπεται από το γρανίτη που καίει, καθώς και τη ζέστη απ’ τη φωτιά του Μνημείου, η θερμοκρασία που ένιωθα στη σκοπιά θα ήταν γύρω στους 50C! Αλλά τίποτα δεν μπορεί να γίνει διαφορετικά από το καθιερωμένο τελετουργικό. Πρέπει να υπομένεις». Ο φρουρός, μας εκμυστηρεύεται τα μυστικά του όπλα στη σκοπιά: «Εάν κάτσει μια σφήκα πάνω σου, σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να ταραχθείς. Θα πετάξει μόνη της. Αν θέλεις να βήξεις, θα πρέπει να αγγίξεις με τη γλώσσα τον ουρανίσκο και θα φύγει η επιθυμία. Φτάρνισμα, από μέσα μας. Χασμουρητό και ξύσιμο, απαγορεύονται αυστηρά».

Σε έκτακτη περίπτωση, ο σκοπός μπορεί να πάντα βασίζεται στη βοήθεια από συνάδελφό του. Σε μικρή απόσταση από τον τάφο του Άγνωστου Στρατιώτη στέκεται ένας ακόμα φρουρός, ο επόπτης. Είναι αυτός που προειδοποιεί με σφυρίχτρα, όταν κάποιος αποφασίζει ξαφνικά να «εισβάλει» στο μνημείο. Οι σκοποί, αν χρειαστούν βοήθεια, έχουν μυστικά σήματα επικοινωνίας και δεν φωνάζουν: «Πλησίασε σε μένα». Ο αντίχειρας και ο δείκτης που ακουμπάνε στη βέργα του όπλου χτυπάνε την κάνη, είναι το σήμα για να πλησιάσει ο επόπτης το σκοπό, για παράδειγμα, για να σιάξει τη στολή ή να σκουπίσει τον ιδρώτα από το πρόσωπο του. Στα χέρια των φρουρών, βρίσκεται η διάσημη ημιαυτόματη καραμπίνα «Simonov» («SKS»). Η σφαίρα από βολή της SKS σκοτώνει σε απόσταση μέχρι 1,5 km. Ωστόσο, σύμφωνα με τον Αλεξάντρ, ακόμα και στην περίπτωση χρήσης των όπλων, οι φρουροί θα προσέξουν για την ασφάλεια των ατόμων που βρίσκονται κοντά, θα προσπαθήσουν να αποφύγουν την αιματοχυσία.

Καλλιτέχνης, κουρέας, ετών 19

Υπάρχει η αντίληψη ότι στο σύνταγμα του Κρεμλίνου η θητεία κυλάει πιο εύκολα απ' ό,τι σε άλλα μέρη. Στο στρατώνα του λόχου ειδικής φρουράς, υπάρχει κινηματογράφος στον οποίο δείχνουν στους στρατιώτες σύγχρονες πατριωτικές ταινίες. Τα παιδιά ασχολούνται ερασιτεχνικά και με τις τέχνες. Στο σύνταγμα έχει δημιουργηθεί μια ολόκληρη ορχήστρα με την ονομασία: «Οι αισιόδοξοι». Στο πρόγραμμα του ελεύθερου χρόνου προβλέπεται και οργανώνονται επισκέψεις των φαντάρων στο θέατρο. Ωστόσο, ο Αλεξάντρ λέει: «Εδώ, όλα λειτουργούν όπως και στις συμβατικές μονάδες του Στρατού. Ερχόμαστε αγόρια και απολυόμαστε άνδρες. Όταν απομακρυνόμαστε από τις ανέσεις του σπιτιού, απ' τις χαρές της ελεύθερης ζωής, δεν έχει καμία σημασία ποιός ήσουν πριν, πόσα χρήματα διάθετες».

Ο Αλεξάντρ διηγείται ότι στην αρχή όλοι προσπαθούν να κρύψουν τις αρνητικές πλευρές του χαρακτήρα τους, αλλά σύντομα η πραγματική προσωπικότητα του ανθρώπου εκδηλώνεται. Ο καθένας μας είναι διαφορετικός. Κάποιος, για παράδειγμα, ασχολείται με τις πολεμικές τέχνες. Ο Αλεξάντρ αγαπάει τη ζωγραφική. Ο επόμενος πίνακάς του έχει θέμα την «αλλαγή φρουράς». Θα τον δωρίσει είτε στη μητέρα του, είτε σε κάποιον συνάδελφό του. Επιπλέον, ο Αλεξάντρ είναι ο κουρέας του λόχου. Το κούρεμα τους οι φρουροί, το κρύβουν επιμελώς κάτω από το πηλίκιο. Εδώ, στο στρατώνα, οι «πελάτες» κάθονται αναπαυτικά σε μια τεράστια δερμάτινη πολυθρόνα, η οποία πριν από το στρατιωτικό κουρείο βρίσκονταν στο γραφείο του προέδρου Μπορίς Γέλτσιν. Η πολυθρόνα διαγράφτηκε από το προεδρικό Γραφείο και δωρίθηκε στο Προεδρικό σύνταγμα. Απ' το Κρεμλίνο, στο... Κρεμλίνο.

Η στρατιωτική θητεία στο Προεδρικό σύνταγμα παρέχει κάποια προνόμια στους έφεδρους κληρωτούς. Μετά από την ολοκλήρωση της θητείας του ο κάθε στρατιώτης, μαζί με το απολυτήριο, παίρνει και μια συστατική επιστολή, η οποία θα τον βοηθήσει στην ανεύρεση εργασίας. Η υπηρεσία σε αυτό το σύνταγμα, δίνει στους απολυόμενους στρατιώτες και ορισμένα προνόμια, όπως π.χ. για την εισαγωγή τους σε Ιδρύματα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Στο Κρατικό Πανεπιστήμιο της Μόσχας, για παράδειγμα, που είναι το παλαιότερο και μεγαλύτερο «κλασικό» Πανεπιστήμιο στη Ρωσία, όσοι έχουν υπηρετήσει στο Προεδρικό σύνταγμα μπορούν να περάσουν σε Σχολή, πρακτικά χωρίς εξετάσεις. Αυτή την ευκαιρία σκέφτεται ν' αρπάξει και ο Αλεξάντρ Μακάρτσεφ. Στο επόμενο ακαδημαϊκό έτος, θα υποβάλλει τα χαρτιά του για εισαγωγή στο διάσημο Κρατικό Πανεπιστήμιο της Μόσχας.

Ο Αλεξάντρ, που θα ολοκληρώσει τη θητεία του σε τρεις μήνες, σήμερα λέει:

«Αυτό που συνειδητοποίησα σε αυτή τη θέση είναι, ότι ο άνθρωπος ούτε καν φαντάζεται τι είναι ικανός να κάνει».

Πηγή: Νικολάι Κορολιόφ

Πηγή: Νικολάι Κορολιόφ

Πηγή: Νικολάι Κορολιόφ

Πηγή: Νικολάι Κορολιόφ

Πηγή: Νικολάι Κορολιόφ

Πηγή: Νικολάι Κορολιόφ

Πηγή: Νικολάι Κορολιόφ

Πηγή: Νικολάι Κορολιόφ

Πηγή: Νικολάι Κορολιόφ

Πηγή: Σοφία Σάβινα, ειδικά για τη RBTH